

Nefret Söylemi Üzerinden Ötekileştirme: Twitter’da Mültecilere Yönelik Nefret Tipolojisi Analizi

Othering Through Hate Speech: An Analysis of Hate Typology Against Refugees on Twitter

Özlem ALİKILIÇ¹², Ebru GÖKALİLER³, İnanç ALİKILIÇ⁴

Öz

2010 yılından bu yana Suriye’de yaşanan iç savaş nedeniyle ülkelerinden göç eden halk için Türkiye önemli bir göç merkezi haline gelirken, yaşanan bu kaos ve mülteci krizi sonucunda Avrupa ülkelerinde ve Türkiye’de mülteci sorunu nefret söyleminin merkezine yerleşmiştir. Mülteciler ve yaşadıkları sorunlarla ilgili çevrimiçi ortamlarda üretilen içerikler, kullanılan dil mültecilere yönelik oluşan nefret söyleminin daha güçlenmesine sebep olmaktadır. Çalışmada Türkiye’de Suriyelilerle ilgili çevrimiçi paylaşımların nefret unsurları taşıyıp taşımadığı, ayrımcı söylem stratejileri temelinde sınıflandırılarak araştırılmıştır. Türkiye’deki Twitter kullanıcılarının Türkçe içerikleri üzerinden gerçekleştirilen bu araştırmada, #suriyeli, “#mülteci”, “#suriyelimülteci”, “#suriyelileristemiyoruz” ve “#suriyelilerdefolsun” hashtaglerinin altına yapılan 4.217 adet tweet incelenmiş ve mültecilere geliştirilen söylemlerin daha çok hangi ayrımcı söylem stratejileri tipolojileri altında toplandığı keşfedilmeye çalışılmıştır. Çalışmada olumsuz söylemlerin ötekileştirici ve kışkırtıcı bir arka planı olduğu, Twitter kullanıcılarının söylemlerinin sertleşip hakaret boyutuna vardığı, mültecilere yönelik nefret ve düşmanlık söylemlerinin kolektif olarak kamusal eleştiriler çerçevesinde toplandığını söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Ötekileştirme, Nefret Söylemi, Twitter, Suriyeli Mülteciler.

Abstract

Since 2010, for people who migrated from the war in Syria, while Turkey was becoming a major immigration center, it experienced chaos and this is resulted with the refugee crisis and hate speech in both Turkey and European countries. The content and the language in new media cause and grow hate speech against refugees. Undoubtedly, the power of the media when shaping the individuals’ perceptions and attitudes cannot be denied. The content produced in the new media, the language used causes hate speech. The purpose of this study is to evaluate the content and discourse left for Syrian refugees on social media platforms. Critical discourse analysis was conducted on the hate content about Syrian refugees on Twitter. Twitter posts containing hate speech about Syrian refugees were classified on the basis of discriminatory discursive strategies. 4217 tweets posted under the hashtags #suriyeli, “#mülteci”, “Suriyelimulteci”, “Suriyelimulteciistemiyoruz” and “suriyelilerdefolsun” were analyzed and aimed to discover under which categories hate discourses were generated. This study found that negative discourses have a marginalizing and provocative background. Also it points out that Twitter users’ contents have become insulting. Study finds that the hate speech towards the refugees are collected within the framework of public criticisms.

Keywords: Othering, Hate speech, Twitter, Syrian refugees.

Araştırma Makalesi (Research Article)

Gönderim Tarihi (Received): 30.08.2021

Kabul Tarihi (Accepted): 06.12.2021

Atf (Cite as): ALİKILIÇ,Ö. & GÖKALİLER,E. & ALİKILIÇ,İ.(2021).

Nefret Söylemi Üzerinden Ötekileştirme: Twitter’da Mültecilere Yönelik Nefret Tipolojisi Analizi.

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, 36, s. 501-520, DOI:10.31123/akil. 989074.

1 Prof. Dr., Yaşar Üniversitesi, ozlem.alikilic@yasar.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-6311-2622

2 Sorumlu Yazar (Corresponding Author)

3 Doç. Dr., Yaşar Üniversitesi, ebru.gokaliler@yasar.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-4134-8447

4 Dr. Öğr. Üy., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, inanc.alikilic@ozal.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-9079-8420

Giriş

Başka kimliklerden rahatsız olma ve nefret temelli olan ayrımcılık olgusu, nefret söylemine ve hatta nefret suçlarına zemin hazırlamaktadır. Günümüzde ekonomik, politik ve coğrafi değişimlere paralel olarak nefret söylemi her geçen gün dünya genelinde daha fazla dikkat çeken bir konu haline gelmektedir. Özellikle egemen grubun alt gruplara yönelik olarak geliştirdiği önyargılar sonucunda ülkelerin kendi yapılarından kaynaklanan toplumsal olayların sebepleri olarak etnik gruplar gösterilmekte, bu da etnik ve kültürlerarası çatışmaların merkezinde olmalarına sebep olmaktadır. Etnik grupları tanımlayan temel faktörler arasında özel bir etnik grup üyelerinin farklı kültürel geçmişi, grupla ilgili belirli deneyimi, bir sosyal kimliği paylaşma yer almaktadır (Phinney, 1996, s. 919). Nefret söylemine maruz kalan etnik gruplar, göçmenler teknolojik altyapının gelişmesi ile geleneksel nefret söyleminden çok çevrimiçi nefret söylemine maruz kalabilmektedir. Özellikle sosyal medya platformlarının geniş kitlelere ulaşmasıyla nefret söylemine maruz kalan etnik gruplar ve göçmenler, geleneksel nefret söyleminden daha fazla çevrimiçi nefret söylemine maruz kalmaktadırlar. Sosyal medyada içerik üretmenin kolay, hızlı, anonim olması gibi özellikler, özellikle bireylerin içinde örtük kalmış bazı ilkel duyguları körüklemektedir. Bu nedenle nefret içerikli çevrimiçi paylaşımlar, her geçen gün artmaktadır.

“Ayrımcılık”, “nefret söylemi” ve “nefret suçu” zincirleme ve birbiriyle bağlantılı kavramlardır. Ayrımcılık, başka kimliklerden rahatsız olma ve nefret temellidir. Aynı zamanda nefret söylemine ve hatta nefret suçlarına zemin oluşturur. Nefret söylemi pek çok farklı nedenlerle bir kişi ya da gruba yönelik olarak nefret, şiddet ve ayrımcılığı yayan, teşvik eden ya da haklı göstermeye çalışan söylemleri kapsamaktadır. Nefret söylemi belirli özelliklerle ayırt edilen bir grup insanın düşmanlık duygusunu, yok etme isteğini sessiz ya da yüksek sesle belirtmesi ve bu duruma karşı savaşın pasif ya da aktif olmasını ifade etmektedir (Parekh, 2006, s. 214). Cinsiyet, yaş, ırk, engellilik durumu, din gibi farklı çeşitlerde kendini gösteren ayrımcılık son yıllarda dünya düzenindeki ekonomik, politik ve coğrafi değişimler sonucunda daha fazla dikkat çeken bir konu olmuştur. Irkçılık konusunda etnik ve ırksal ayrımcılık oldukça yaygın olarak görülmektedir. Contrada vd. (2001, s. 1776) “ırkçı ayrımcılık” terimi yerine etnik köken nedeniyle yapılan haksız davranış ve ayrımcılık için daha genel bir ifade olan “etnik ayrımcılık” terimini kullanmaktadır. Etnik kökenden kasıt ırk, kültür veya kökene dayalı olarak çeşitli birey ve grupların genel söylemi olarak ifade edilebilmektedir.

Her ne kadar son yıllarda yoğun bir şekilde gündeme gelen bir olguymuş gibi gözükse de, mülteci olgusu tarihin her döneminde bir sorun olarak tartışılmıştır. Son yıllarda göçmenlere yönelik nefret söyleminin yanında dünya genelinde yaşanan savaş, ekonomik sorunlar, saldırılar gibi olumsuzluklar nedeniyle göçmenlikle birlikte mülteci sorunu da her geçen gün önemini artırmaktadır. Weberian teoriye göre sosyal kolektivizm, ulusal kaynaklara erişimi ve kısıtlı bir çevreye uygun olan fırsatları daraltarak ödülleri en üst düzeye çıkarmayı amaçlar. Bu bağlamda göç konusuna karşı olma sebebinin aslında -ister gerçek ister sembolik olsun -ödülleri ve kaynaklar konusunda rekabet korkusundan kaynaklandığı belirtilmektedir (Quillian, 1995, s. 591; Semyonov vd., 2006, s. 430; Gorodzeisky ve Semyonov, 2019, s. 1). Yeni bir ülkeye gelen bireyler o ülkede yaşayan halkın düşüncelerinde tehdit oluşturmakta, ekonomik, işgücü vb. konularda payın bölüşümünden kaynaklanan rahatsızlıkları ve önyargıları da beraberinde getirmektedir.

1. Mülteci Politikaları Kapsamında Nefret Söylemi

Amerika Birleşik Devleti Başkanı George Washington, 24 Mart 1784 yılında Büyük Britanya'dan dini sebeplerle göç etmek isteyen Avrupalı Protestanlara yönelik olarak göçmen işçileri ülkesine kabul edeceğini ve onlara iş imkânı vereceğini belirten bir kabul belgesi yayınlamıştır (Randolph, 2017, s. 9). II. Dünya Savaşı sonrasında evlerinden kaçan veya evlerini kaybetmiş milyonlarca Avrupalıya yardım etmek amacıyla 14 Aralık 1950'de Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK/ UNHCR), Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kurulmuştur. BMMYK, mültecileri korumak için gerçekleştirilen uluslararası eylemleri düzenlemek, onlara yönderlik etmek ve uluslararası ölçekte mülteci problemlerini çözmekle yetkilendirilmiştir (Syam, 2019: 1378). Ancak yasal olarak sadece yaşam, yerleşme gibi temel konularda mültecilere destek olmak yeterli olmamaktadır. Online nefret söyleminin artışıyla birlikte nefret söylemine maruz kalan birey ve topluluklara yönelik olarak da yasal düzenlemelere duyulan ihtiyaç artmaktadır.

Council Framework Decision'ın da içinde olduğu nefret söylemi ile ilgili yasal düzenlemeler Avrupa Birliği düzeyinde ülkeleri kapsamakta ve nefret söylemi ile nefret suçu işlenmesine yönelik olarak üye devletlerin gerekli önlemleri almalarını içermektedir. Bu bağlamda online nefret söylemini de içinde alan tüm nefret söylem biçimlerine yönelik olarak medya ve bireysel düzenlemeleri ceza hukuku, kamu hukuku kapsamında değerlendirilmektedir (Voynova vd., 2017, s. 5).

Avrupa Birliği'nde Müslümanlar, sıklıkla terörist saldırıların faili veya taraftarı olarak algılandıkları veya güvenliğe yönelik tehdit oluşturan mülteci hareketinin bir parçası oldukları algısıyla her geçen gün artan düşmanlık yaşamaktadırlar. Diğer yandan, raporlara göre Müslüman kadınların hem kadın hem de Müslüman oldukları için Avrupa Birliği ülkelerinde özellikle hedef alındığı saptanmıştır (FRA, 2016, s. 5). Son yıllarda yaşanan mülteci krizi küresel bir boyuta ulaşmış ve pek çok ülkedeki göçmen politikaları ve uygulamaları konusunda dikkatli inceleme sürecini de beraberinde getirmiştir. Her ülkede artan mülteci sayısı ile birlikte online nefret söylemi de artmaktadır. Hatta Bulgaristan'daki "Refugee Hunters" olayındaki gibi içerikler şiddet çağrısına kadar ulaşabilmektedir. Aynı zamanda nefret söylemi içeren politik söylemlerin sonucunda yerel ya da uluslararası olaylar ortaya çıkabilmektedir. Bu bağlamda ırkçılığa, xenophobia (yabancı düşmanlığı) ve nefret söylemine yönelik karşı bir duruş sergilemek sivil toplum kuruluşlarının toplu seferberlik ile toplumu harekete geçirme amaçlarından biri haline gelmiştir. Avrupa Birliği üye ülkeleri, online nefret söylemine maruz kalan topluluklara, bireylere destek sağlayan, halkı bilinçlendiren eğitimler veren projeler üstlenmektedir (Voynova vd., 2017, s. 7).

FRA (2016, s. 2) verilerine göre mülteci ve göçmenleri hedef alan şiddet, taciz, tehdit ve yabancı düşmanlığı ile ilgili söylemlerin Avrupa Birliği genelinde yaygın ve ciddi bir boyutta olduğu belirtilmektedir. 2016 yılında 1580 kişi ile Amerika Birleşik Devletleri'nde Brookings Institute tarafından yapılan bir ankete göre Amerikalıların %46'sının terör bağlantısı nedeniyle %41 oranında ise ekonomik olarak topluma ek yük getirme endişesi nedeniyle ülkeye mülteci kabul edilmesine karşı oldukları saptanmıştır (Telhami, 2016, s. 20).

1.1. Mültecilere Yönelik Medyada Nefret Söylemi

Avrupa basını 2015 yılında Avrupa'da başlayan mülteci ve göçmen krizinin çerçevelenmesinde krizi, "çeşitlilik", "yeni gelenler" olarak tanımlamış ve "dışarıdan gelen savunmasızlar" ve "dışarıdan gelen

tehlikeler” olarak kategorize etmiştir. Basında mülteci ve göçmenlere yönelik nefret söyleminin ve düşmanca tavrın olduğu saptanırken, Avrupa'nın doğu ülkelerinde ise bu tür yaklaşımda haberlere rastlanmıştır. (Georgiou ve Zaborowski, 2017, s. 3). Göçmenler, mülteciler ve diğer azınlık gruplarının medyada stereotipleşmeleriyle ilgili ve bu durumun bireysel sunumlarda önyargı ve ayrımcılığa sebep olduğu ile ilgili çalışmalar da yer almaktadır.

Haynes vd (2004, s. 14) 2003-2004 yılları arasında dünya genelindeki İngilizce gazetelerin göçmen ve iltica ile ilgili medyada yer almasını incelemiş; dünya genelinde göçmen ve ilticaya yönelik medya söylemini araştırmışlardır. Uluslararası medya söylemlerinde 5 temel negatif tema tespit etmişlerdir. Bulgularında yabancı düşmanlığı”, ırkçılık çerçevesinde “sığınma arayanların yasadışılığı”, “yerel ve ulusal bütünlüğe tehdit”, “sosyal sapma”, “adli konular” ve “ekonomik tehdit” ile ilgili haberlerin ağırlığına değinmişler ve bu konularda negatif tutumun varlığını saptamışlardır.

Sulaiman-Hill vd 1998-2008 yılları arasında 10 yıllık dönemi kapsayan araştırmalarında, Yeni Zelanda ve Avustralya gazetelerinde bölgesel göçmen konusunu incelemişlerdir. Mülteci sorunun genellikle ilgili gazetelerde siyasi tonda çerçeveselendiği, 2001 yılından sonra Avustralya'da sığınmacılara yönelik olumsuz içeriklerin yer aldığı, Yeni Zelanda'nın ise daha ılımlı bir çerçeveye sahip olduğu saptanmıştır (2011, s. 363).

Bir başka araştırma raporuna göre (Refugees Reporting, 2017, s. 6) gazete haberlerinde mültecilerin temsiliyetinin dolaylı bir biçimde yapıldığı belirtilmektedir. Haberlerde mültecilerin uzmanlık alanları ile ilgili konular sadece %3 oranında yer alırken, mültecilere kendilerini ifade etmeleri için alan tanınmadığı, tersine haber içeriklerinde kendilerine göre etiketleme yapılarak genel kanı oluşturulduğu belirtilmektedir.

2. Sosyal Medyada Ötekilere ve Mültecilere Yönelik Nefret Söylemi

Yakın zamanda nefret söylemleri de online platforma taşınmıştır. Sosyal medyanın katılımcı yapısı herkesin düşüncesini (olumlu-olumsuz) yansıtmasına ve bir topluluk içerisinde düşüncesini ifade edebilmesine olanak vermektedir. Ayrıca sosyal medya toplumun davranışlarını ve toplum algısını etkilemesi bakımından da önemli bir konuma sahiptir (Kirschenbaum, 2004, s. 99). Ancak bu ifade özgürlüğü sosyal medyanın kontrolsüz içerik gücü sayesinde bugün giderek endişe verici bir hale dönüşürken, ifade özgürlüğü yerini nefret söylemi ve nefret suçuna bırakmaktadır. Bireyler, grup veya toplumlar kendilerini “ötekilerden” millet, ırk, din veya kültürel anlamda daha üstün görmekte ve bunun sonucu olarak da kendilerinden olmadıklarını düşündükleri “ötekileri” aşağılamakta, hor görmekte ve alt sınıfta görmektedirler (Mihajlova vd., 2013, s. 5). Sosyal medya üzerinden gelişen ve üretilen nefret, toplum içinde doğallaştırılmakta ve bireyin kendi nefreti ve sebebiyle yüzleşmesini engellemektedir. Nefret içerikli söylemin gelişiminde elbette sosyal medyanın özelliklerinin payı büyüktür. Özellikle bireylerin içinde örtük kalmış bazı ilkel duyguları körüklediği aşıkardır. İçerik üretmenin kolay, kullanıcıya anonim özellikler sağlaması, 7/24 sınırsız ve kesintisiz erişim, kontrolsüzlük gibi özellikleri ister istemez nefret söylemi ve ediminin de kapılarını açmıştır.

Ancak bireyler nefret söylemi içeriğini sosyal medyada yayarken, nefret içeriğinin yüz yüzeden farklı olduğunu düşünmekte ve etkilerini göz ardı edebilmektedir. Avrupa'da mevcut mülteci krizi üzerine yapılan çalışmalarda, sosyal medya üzerinden nefret söylemi saptanmıştır. 2016 yılında Björn ve arkadaşları (2016, s. 9) sosyal medya üzerinden nefret söyleminin neyi içerip neyi içermediği ile

ilgili bir kanıya varmaya çalışmışlar; bulgularına göre sosyal medyadaki nefret söylemi unsurlarının kullanıcılara daha net bir şekilde açıklanması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Araştırmada bireylerin bu unsurları net olarak bilemedikleri için ürettikleri içerikleri, nefret söylemi olarak değerlendirmedikleri ortaya çıkmıştır. yer almaktadır.

“Refugees Reporting”ın 2017’de yayınladığı raporda, 7 Avrupa ülkesinde toplam 571 geleneksel gazete ve dijital ortamdaki haberlerde mültecilerin temsiliyetinin dolaylı bir biçimde yapıldığı belirtilmektedir. Haberlerde mültecilerin uzmanlık alanları ile ilgili konular sadece %3 oranında yer alırken mültecilerin kendilerini ifade etmeleri için alan tanınmadığı tersine haber içeriklerinde kendilerine göre etiketleme yapılarak genel kanı oluşturulduğu belirtilmektedir. Warner ve Hirschberg (2012: 428)’in çalışması da bireylerin aşırı uçtaki söylemlerini online ortamda ırk ya da etnik açıdan bir grubu rencide etmek amacıyla bilerek yazım yanlışı yaptıklarını, belli kelimeleri seçtikleri fikirlerini sadece kelime ya da sembollerle değil çağrışımlarla, popüler kültür unsurlarıyla sanal ortama taşıdıklarını göstermiştir.

Türkiye’de de son yıllarda geleneksel ve çevrimiçi ortamlarda Suriyeli mültecilere yönelik yapılan nefret söylemi ile ilgili çalışmalar bulunmaktadır. Bu araştırmalarda geleneksel ve çevrimiçi ortamlarda mültecilere yönelik nefret söylemine sıklıkla yer verildiği saptanmıştır (Soral vd., 2018: 143; Media Watch on Hate Speech Report, 2019, s. 9; Sayımer ve Derman, 2017, s. 400; Aslan, 2017, s. 241; Kuş, 2016, s. 110). Soral vd. (2018) üç farklı gruptan toplam 1765 katılımcıyla yaptıkları araştırmada, bireylerin ağırlıklı olarak mültecilere yönelik ön yargıları içeren mülteci karşıtı nefret söylemi paylaşımında buldukları saptanmıştır.

20 Avrupa ülkesinde gerçekleştirilen bir diğer araştırmaya (Gorodzeisky ve Semyonov, 2019) göre göçmenlere karşı olan olumsuz duyguların oluşmasında ve özellikle belli göçmen gruplara yönelik negatif tutumlarda suç oranının artması, algılanan kültürel tehdit, algılanan ekonomik tehdit gibi konular dikkat çekmektedir. Bu araştırmaya paralel bir veri de Türkiye’de gazetelere yansıyan haber içeriklerinde görülmektedir. “Media Watch on Hate Speech Report” için Mayıs-Ağustos 2019 döneminde Türkiye’deki yaklaşık 500 gazete “Refugee”, “Muslim”, “Traitor” gibi anahtar kelimelerle incelenmiş ve ulusal, etnik ve dini kimliklere yönelik nefret söyleminin geleneksel medyada gazetelere yansması araştırılmıştır. İlgili haberlerde nefret söylemine maruz kalan hedef gruplar arasında 264 haber sayısı ile Suriyeliler ilk sırada yer almıştır. Bu haberlerde Suriyelilerin cinayet, hırsızlık, taciz gibi suçlardan potansiyel suçlu olarak gösterildiği, işsizlik gibi sebeplerle toplumsal güvenlik endişelerini artırdığı, Türkiye’nin demografik yapısına karşı bir tehdit olarak haberlerde yer aldığı saptanmıştır (Media Watch on Hate Speech Report 2019, s. 9).

Sayımer ve Derman (2017) Polonya ve Türkiye’de çevrimiçi tartışmalar özelinde Youtube’daki videoları içerik analizi ile incelemişler, Suriyeli mültecilere yönelik, korku ve tehlike konularında üretilen nefret söylemi içeriklerinin Suriyeli mültecilere yönelik bir şiddet motivasyonu ve korku atmosferi yarattığını saptamışlardır.

Aslan (2017) Türkiye’de bir diğer araştırmada benzer bulguları göstermiştir. Youtube’da “Suriyeli” kelimesi sonuçlarına göre videoları analiz eden Türkiye’deki çalışma kapsamında Suriyelilere yönelik nefret söylemi oluştuğu saptanmıştır. Suriyelileri hain ve nankör olmakla suçlayan videolara ulaşılmış, ayrıca Suriyeliler Türkiye’deki ekonomik sorunların kaynağı olarak değerlendirilmişlerdir. Diğer yandan mülteci sayısının fazlalığının bazı suçlarla da ilişkilendirildiğini bulmuşlardır. Suriyeli

mültecilere karşı çevrimiçi nefret söylemi konusunda 2016 yılında Türkiye'de yapılan araştırmada BBC World Service'in mültecilerle ilgili Facebook'ta paylaştığı haberlerin altına gelen kullanıcı yorumları analiz edilmiştir. Buna göre haber altındaki kullanıcı yorumlarının mültecilere yönelik olarak negatif duygu taşıdığı, güvenlik, inanç ve ekonomik yönelimli online nefret söylemleri geliştirildiği görülmüştür (Kuş, 2016).

Devlet kurumları aracılığıyla kamuya aktarılan söylemin ise bahsi geçen örneklerden çok daha farklı kurgulandığını söylemek mümkündür. Örneğin Akşak (2020) Türkiye Ulusal Haber Ajansı olan Anadolu Ajans'ın 2011-2018 arasındaki Suriyeli mülteci krizi ile ilgili devleti temsil eden ajans haberlerini incelemiş ve devlet ajansı tarafından geçirilen haberlerde Suriyelilerin ağırlıklı olarak mağduriyet ve kolektifleştirme olarak sınıflandırıldığını bulmuştur. Bu da Twitter içerikleri ile devlet tarafından yönetilen içeriklere ait söylemlerin ne denli farklı olduğunun işaretlerinden biridir.

Dünyada da benzer çalışma ve bulguların eşleştiği dikkat çekmektedir. Rettberg ve Gajjala (2016) #refugeesNOT welcome hashtagine yapılmış metin ve imgelerde erkek mültecilerin öne çıkarıldığını ve potansiyel tecavüzcü veya terörist ve korkak olarak lanse edildiğini ancak kadın ve çocuk mültecilere ne içerik ne de görsel olarak hiç değinilmediğini bulmuşlar; Bhatia ve Jenks (2018, s. 226-227) ABD ana akım medyasında Suriyeli mültecilerin haberler aracılığı ile nasıl bir ayrımcı söyleme tabi tutulduklarına bakmış ve sol eğilimli medyanın Suriyeli mülteciler için daha çok "kurban" söylemi geliştirirken, sağ eğilimli medyada da aksine, "potansiyel tehdit" ile ilgili söylem geliştirip daha negatif ifadelerle temsil edildiğini saptamışlardır. Kreis (2017) ise Avrupa'daki mülteci krizinde çevrimiçi söylemi incelemiş, mültecilere yönelik oluşturulan içeriklerde istenmeyen kişiler ve yabancı suçlular olarak ifade edilen olumsuz söylemlere dikkat çekmiştir. Kalav ve Fırat (2017) ABD'de Twitter'da yabancı ve göçmenlere yönelik nefret içeriklerine eleştirel söylem analizi yapmış, Trump'ın Meksika sınırına duvar örülmesi (#BuildTheWall), mülteci sayısının azaltılması ve hatta hiç olmaması (#NoRefugees), Make America Great Again (#MAGA) etiketi, İslamofobiyi kışkırtan "tüm müslümanları kayıt altına alma" ve "yasa dışı göçmenleri sınır dışı etme" (#DeportThemAll) hashtagleri altındaki yorumları incelemişlerdir. Twitter'ın nefret söylemlerinin yayılması için uygun bir ortam oluşturduğunu, yükselen milliyetçilik akımından beslenen ileri sağ, neo-nazi, zenofobik organizasyonların kendi yandaşlarını toplama çalışmalarına imkan tanıdığını görmüşlerdir.

2.1. Veri Kaynağı Olarak Twitter

Teknolojik gelişmeler sonucunda, çevrimiçi ortamlar aktivizm ve siyasi beraberlik için güçlü bir mecra haline gelmiştir. Twitter, Instagram, Facebook başta olmak üzere birçok farklı sosyal ağ, dünya üzerinde internet erişimi ayrıcalığına sahip her kullanıcıyı birbirine bağlamakta, kullanıcıların kontrolsüz bir şekilde içerik üretmelerine, fikirlerini paylaşmalarına, tartışmaya ve/veya tartışmaları geliştirmelerine olanak tanımaktadır (Hatipoğlu vd., 2016). Sosyal ağlarda gözlenen siyasi etkileşimin incelenmesi sosyal bilimcilere hem konu hem de yöntem bilim açısından yeni bir araştırma zemini sunmaktadır. Bireylerin fikir ve etkileşimlerini nispeten rahatlıkla gözlemlenebildiği sosyal medya ve özellikle de Twitter, bireylerin farklı konulardaki algı ve tutumlarını ölçme konusunda da alternatif ve zengin bir veri imkânı sunmaktadır. 2006'dan bu yana Twitter, Türkiye'de giderek artan bir nüfusa sahip olmakla beraber, Türkiye'den kullanıcı sayısındaki artışını siyasi etkileşimler sonucunda elde etmiştir. Türkiye'deki Gezi Protestolarında, eMarketer'ın yayınladığı rapora göre Gezi dönemi sonrası Türkiye'deki Twitter kullanıcısı sayısının 11.3 milyona çıktığı açıklanmıştır (Kural, 2013).

Bugün çok daha fazla popülasyona sahip olan Twitter özellikle politik söylemi eleştirel anlamda analiz edilebilecek en rahat alanlardan biridir. Çünkü araştırmacının eline çeşitli kolaylaştırıcılar sağlar. Öncelikle, tweetler kullanıcılarının düşüncelerinin ve tutumlarının birer aynasıdır ve atılan içerikler sayesinde içerik analizi kolaylıkla yapılabilir. İkinci olarak tweetler “söylem zincirleri” şeklinde ilerleyebilir ki metinlerdeki bu “söylemin zincirleme” (Fairclough, 1995, s. 11) etkisi söylemin daha net analiz edilmesine imkân tanır. Üçüncü olarak da Twitter gelişen online veri toplama yöntemlerine oldukça uyumlu bir platformdur.

Hal böyleyken, araştırmacılara sağlayacağı geniş olanakları olurken, bir diğer yandan da benzer düşüncelere sahip kişilerin ağlar aracılığı ile yaratmış oldukları yankı odaları (echo chambers) yani aynı (benzeş) seslilik durumu, araştırmacının elde ettiği bulguların (örneğin; tutum, fikir ve söylemlerin) de birbirlerine benzemesine sebep olmakta; bu durum da Twitter’deki hâkim düşünce ve söylemin genel nüfusu temsil etmeyebileceğini göstermektedir. Bu yüzden de Twitter’da yapılacak olan özellikle kalitatif araştırmalarda genellemeler yapılmamasına da dikkat etmek gerekmektedir (Mitchell ve Hitlin, 2013). İşte bu yüzden sadece Twitter sonuçlarına odaklanmış bulgulara dayanarak toplumun geneliyle ilgili bir genelleme yapmaktan da kaçınmak gerekebilir.

Ancak yukarıda da değinildiği gibi Twitter, mülakat ve anket gibi geleneksel kamuoyu algısı çalışmalarına nazaran, araştırmacılara birçok avantaj sunmakta, bilginin yer ve zaman bağlamında akışını devamlı olarak gözlemlene şansı da verebilmektedir. Bunu mümkün kılan en önemli olgulardan biri sosyal ağlarda ve özellikle de Twitter’da kimin ne dediği ve düşündüğünün yanı sıra, bunu diğer kullanıcılara nasıl yaydığının da gözlemlenebiliyor olmasıdır. Ayrıca sosyal ağlar üzerinden genel eğilimlerin ne olduğunu anlamamanın ötesinde, fikirlerin sosyal medya ağlarında hangi merkezler üzerinden dağıldığı gibi daha karmaşık sorulara da cevap verme şansı oluşmaktadır.

Twitter araştırmacılar için de analizlerini yaparken büyük kolaylıklar sağlamaya başlamıştır. Dijital metinlerin içine iliştirilen hiperlinklerle, yani “metinlerarasılık aşırılık” diye adlandırılan (hyper-intertextuality) özelliği ile analizler, bu linklere erişim imkanlarıyla araştırmacılara alternatif yollar sunmakta ve çoklu anlamlandırmalar yapmalarını (hyper-recontextualization) sağlamaktadır (Barros, 2014, s. 1223). Eleştirel söylem analizinin (Critical Discourse Analysis- CDA) temelini oluşturan etmenler olan hiper-metinlerarasılık (Reisigl ve Wodak 2001, s. 185), söylemdeşlik (interdiscursivity) (Reisigl ve Wodak, 2001, s. 37) ve konuyu çevresindeki öğelerle birlikte yeniden ele alma (recontextualization) (Bernstein, 1990, s. 183–184) ve hatta hünerli söylemlerle aynı sözcükleri tekrarlamak (Van Leeuwen ve Wodak, 1999, s. 96; Richardson ve Wodak, 2009; Wodak ve Fairclough, 2010, s. 24); belki de bu yüzden bizlere, Twitter’ın söylem analizine ne denli yatkın bir ortam olduğunu gösterebilir. Twitter’ın söylemin yeniden inşasına olanak tanınması, konuyu çevresindeki öğelerle birlikte ele alıp anlık değerlendirme yapabilmesi (instantaneous recontextualization), sosyal pratikleri yeniden anlamlandırabilme kolaylığı (Van Leeuwen ve Wodak, 1999, s. 96) ve konuyu tekrarlayarak (retweet özelliği) yayım yaparak meşrulaştırabilmesi özellikleri ile söylem analizi için oldukça önemli bir ortam olduğunu söylemek mümkündür. Ancak doğasından ötürü, Twitter’da yapılacak olan özellikle kalitatif araştırmalarda genellemelerden uzak durmaya dikkat edilmelidir (Mitchell ve Hitlin, 2013).

Eleştirel söylem analizi (CDA) multidisiplinerdir. Eleştirel söylem çalışmalarını esas alan ve metin ve konuşmayı analiz eden bir analiz yöntemidir (Bennett, 2015; Krzyzanowski, 2010; Reisigl ve Wodak, 2001). Van Dijk’in (2003) medya metinlerinin doğasını keşfe çalışan eleştirel söylem analizi yöntemi

de medya söyleminin arka planındaki sosyal yapının (güç ilişkileri, değerler, ideolojiler ve kimlikler) nasıl dilsel kurgulara evrildiğini inceler. Bir diğer deyişle eleştirel söylem analizinin, metinlerin klasik linguistik ve edebi metin analiz yöntemleri ile açıklanamayacak kısımlarını çözümlenmede tercih edildiğini söylemek mümkündür. Dilin toplumsal yapıdaki etkisini açıklamaktan ziyade olayın nasıl ve niçin gerçekleştiğini inceleyen bir yöntem olan eleştirel söylem analizi, -sosyal araç olan dilin; toplumdaki etkileşimler, güç, güç dağılımı, kurumlar ve enformasyonun oluşum ve paylaşım süreçlerindeki işlevselliğini anlamaya çalışır (Wittgenstein, 1953; Searle, 1985; Van Dijk, 2003; Halliday ve Hasan, 1989; Hymes, 1972; Fairclough, 2001; Henry ve Tator, 2002; Weiss ve Wodak, 2003). Bu süreçte de söylemin güç dengeleri, yarar ve önceliklerin saptanmasında, ne şekilde aracılık ettiğini inceler (Luke, 1995; Gee, 1999).

Twitter ise sosyal bilimciler için özellikle de içerik ve söylemle ilgili analiz yapabilmekte son derece etkin bir araştırma sahasıdır. Eleştirel söylem analizi de çevrimiçi platformlarda yaygınlaşmıştır. Wodak (2015) "olumlu kendini temsil" ve "olumsuz öteki sunumlar" ana kategorileriyle "referans, tahmin, argümantasyon perspektifleştirme ve azaltma" olarak sınıflandırılan 5 söylem stratejisi ortaya çıkartmıştır. Van Dijk ise Blumer'in (1958) önyargılar sebebiyle gruplar arasında çatışmalara dikkat çekmesi ve önyargılar kendinden olmayana yönelik rahatsızlık, gerginlik ve yanlış düşünceleri oluşturma fikrini destekleyici söylem analizi kodları geliştirmiştir. Van Dijk (2011) söylem stratejilerini semantik yapı içinde "grup içi ve grup dışı" olarak değerlendirerek grup içi grupların olumlu temsil, grup dışıların ise toplumsal bazda olumsuz temsil edildiğini belirtmektedir. Hong Kong'da "Umbrella Movement"la ilgili YouTube videoları yorumlarını analiz eden Chen ve Flowerdew (2019) ayrımcı söylemsel stratejiler kapsamında "Ötekileri olumsuzlaştırma, korkutma taktikleri, kurbanı suçlama ve gayrimeşruluk" olmak üzere yorumları 4 ana kategori saptamışlardır. Çalışmalar göstermiştir ki bugüne kadar ağırlıklı olarak geleneksel medya üzerinde çalışılmış olan CDA'nin artık yeni medya düzeninde önemi daha da artmıştır. Elbette bunun sebepleri arasında başta internet ve sosyal medya aracılığı ile nefretin 7/24 dolaşıma çıkabiliyor olması da bulunmaktadır.

3. Araştırma

3.1. Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacı Türkiye'de Suriyeli mültecilere yönelik, sosyal medya platformlarında üretilen içeriklerin nefret söylemi taşıyıp taşımadığını araştırmak, nefret söylemi içeren paylaşımların CDA kapsamında ayrımcı söylemsel stratejiler temelinde sınıflandırmasını (Flowerdew vd, 2002, s. 329-341; Chen ve Flowerdew, 2019) yapmak ve varsa mevcut sınıflandırmanın farklı toplumlarda işleyip işlemediğini keşfetmektir. Bu amaç için aşağıdaki araştırma soruları oluşturulmuştur:

(AS1) Twitter özelinde Suriyeli mültecilere yönelik nefret söylemi içeren paylaşımlar var mıdır? (AS2) Paylaşımlar Türkiye özelinde incelendiğinde ortaya çıkan sınıflandırma ile Chen ve arkadaşlarının yapmış oldukları ayrımcı söylemsel stratejileri temelindeki sınıflandırma arasında fark var mıdır?

3.2. Araştırma Yöntemi

Bu araştırmada nefret söyleminin tespiti ve Suriyeli mülteciler üzerinde ayrımcı söylemsel stratejilerin sınıflandırılması için Chen ve Flowerdew (2019)'in geliştirdiği ayrımcı söylemsel stratejiler sınıflandırılması kullanılmıştır. Bu sınıflandırmanın orijinali yine Flowerdew vd (2002, s. 329-341) tarafından geliştirilmiştir. Sınıflandırma toplam 4 ana bölüm on üç alt kategoriden oluşmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Chen ve Flowerdew (2019) Tarafından Güncellenmiş Ayrımcı Söylemsel Stratejiler Sınıflandırması

Söylem Stratejileri	Alt Strateji	Stratejinin Tanımı
1. Ötekileri olumsuzlaştırma	1.1 Olumsuz tutumlar	Suriyelilerin olumsuz özelliklerini ön plana çıkarma.
	1.2.Yaftalama-Etiketleme	Suriyelileri özel birtakım etiketler, kalıplar, isimler ve sıfatlarla olumsuz niteleyici isimler takma.
	1.3.Ötekilere karşı Komplo teorileri oluşturma	Suriyelilerin özelliklerini hoş olmayacak şekillerde abartmak (Gruber 1997).
	1.4.İnsanlıktan uzaklaştırma	Suriyelileri hayvan, insanlık dışı varlık veya kötü bir ırk olarak sınıflandırmak (Bar-Tal vd. 1989).
2.Korkutma taktikleri	2.1. Toplum içindeki küçük grupların çıkarlarına yönelik tehditleri öngörme	İstatistik oranlarını abartarak endişeleri artırıcı ortalık karıştırıcı mesajlar.
	2.2. Kamu düzeni ve politik istikrara yönelik tehditleri öngörme	Kamu düzenine yönelik tehdidi abartarak dış grubu suçlulaştırıp anormalleştirmek.
	2.3. Yarı objektif istatistik kullanımı / istatistikleri çarpıtma	Suriyeli grupların grup içi çıkarları lehine istatistik verilerin manipülasyonu.
	2.4. Yarı teori kullanımı	Kaynağı belirtmeksizin/belirterek yarı doğru teorilerle söylem geliştirme (uydurma teoriler).
3.Kurbanı suçlama	3.1. Pozitif ayrımcılık / Kendinden gerekçelendirme	Başka bir bölge veya ülkede "kötü şöhretli" bir başka topluluğun olumsuz niteliklerini vurgulayarak veya bir karşılaştırmaya başvurarak mülteciler hakkındaki önyargılı tutumları haklı çıkarmak.
	3.2. Çarpıtma	Suriyeliler hakkında olumsuz ve yalan içerikler üretmek.
	3.3. Taviz	Önce olumlu bir içerikle başlayan daha sonra olumsuzlukları anlatmayla formüle edilmiş içerikler (Van Dijk 1983).
4.Gayrimeşruluk	4.1. Gruba karşı çıkan sesleri devasa hale getirmek	Dış gruba ilgili konuları sorun haline getirmek.
	4.2. Suriyelilerle ilgili her tür durum ve aktiviteyi yasadışı hale getirmeye çalışmak	Dış grubu itibarsızlaştıran ve güçsüzleştiren her tür içerik.

Chen ve Flowerdew (2019) tarafından geliştirilmiş ayrımcı söylemsel stratejiler sınıflandırılması kullanarak toplanan Twitter paylaşımları içerik analiz ile yukarıdaki sınıflandırmaya göre etiketlenmiş, etiketlenmeyen paylaşımlar da tespit edilip farklı stratejiler saptanmıştır.

3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Örneklem için amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Twitter'da öznesi Suriyeli mültecilerin olduğu, 25.10.2019-05.11.2019 tarihleri arasında "suriyeli", "mülteci", "mülteci", "#suriyelimülteci", "#suriyelileriistemiyoruz" ve "#suriyelilerdefolsun" hashtaglerinin altına yapılan 4.217 tweet incelenmiş ve içeriklere eleştirel söylem analizi gerçekleştirilmiştir. Türkiye vatandaşı Twitter kullanıcılarının Türkçe içerikleri üzerinden gerçekleştirilen bu araştırmada ve mültecilere geliştirilen söylemlerin daha çok hangi kategorilerin altında geliştiği keşfedilmeye çalışılmıştır.

3.4. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Örneklem seçiminde araştırmanın doğası gereği amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemin en büyük sorunu ise genel kitleyi yani evreni temsil etmede gücünün zayıf olmasıdır (Baxter ve Babbie, 2003). Twitter'dan veri çekilirken API (Application Programming Interface - Uygulama Programlama Arayüzü) üzerinden yapılan isteklerde Twitter tarafından geri dönen istek sayısı 15 dakikada 180 – 450 adet arası olmaktadır. Twitter yapılan arama isteğine göre bu rakam aralığında arama sonucunu geri vermekte olup, büyük kapsamlı aramalarda bu rakam bir kısıt olarak ortaya çıkmaktadır. Yine Twitter kendi sitesinde arama API'sinin kapsamlı bir tweet kaynağı olmadığını ve tüm tweetlerin endekslenmediğini belirtmektedir (Twitter, 2019).

3.5. Araştırmanın Geçerlilik ve Güvenirliliği

Büyük veri setlerinde, birden fazla analizcinin birlikte çalıştığı durumlarda, yapılan kodlamanın güvenilirliğine ilişkin bir çalışmanın da yapılması gerekmektedir. Bu durumda farklı araştırmacılar aynı veri seti içindeki bir bölüm veriyi alırlar ve kodlarlar. Örnek veri setindeki kodlamasındaki benzerliklere ve farklılıklara bakılır. Eğer kodlamalar arasındaki benzerlik oranı %70 ve üstü ise araştırmanın güvenilir olduğu sonucuna varılır (Yıldırım ve Şimşek, 2000, s.168).

Bu araştırmada ise örneklem içinden rastgele seçilen 100 paylaşım, üç kodlayıcı tarafından kod cetveline uygun analiz edilmiştir. Her üç kodlayıcının veri girişleri karşılaştırılarak farklı verilerin nedenleri tekrar tartışılmış ve görüş birliğine varılmıştır. Bu kapsamda çalışmanın kodlamasında gereken değişiklikler yapılarak her üç kodlayıcı uzlaşmıştır. Kodlayıcılar belirlenen tarih aralıklarına göre kodlama yaparak verileri R Studio programına girmiştir. Kodlayıcılar arasındaki güvenilirliği test etmek için Krippendorff's alpha katsayısı hesaplanmıştır. K ALPHA değeri $\alpha=0,873$ olarak saptanmıştır. Bu değer kabul edilebilir değer aralığı içindedir (Krippendorff, 2011).

3.6. Bulgular

Toplanan tweetler içinde tekrar eden tweetler bulunmaktadır. Bu tweetler çıkarıldığında araştırma 2617 tweet ile yapılmıştır. Bu tweetlerin genel dağılımları incelenip aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 2. Genel Tweet Dağılımı

Genel Dağılım	Tweet Sayısı	%
Olumsuz	1666	0.636
Olumlu	887	0.338
Alakasız	64	0.024
Toplam	2617	1

Atılan tweetlerin %33,8'lik kısmı Suriyelileri savunan olumlu içeriklerden oluşmaktadır. Olumlu paylaşımlar incelendiğinde geri dönen Suriyeli sayısı, Suriyeli çocuklar, Suriyeli bebekler ve kadınlar, Suriyeli kardeşlerimiz teması üzerinden sahiplenme, yardım etme, koruma içgüdüsünü harekete geçiren paylaşımların ağırlıklı olduğu görülmektedir (Tablo 2). Olumlu tweetlere örnek olarak aşağıdaki paylaşımlar verilebilir:

“sokaklarda yatan çok fazla gariban, mülteci, muhacir var. yazın neyse de kisin özellikle büyükşehirlerde bir cami mutlaka geceleri de acik olmalı. gerekirse o ilceden bir muezzin veya imam da gece nobetci kalsin. allahin evini allahin kullarina acin sn @DIBAliErbas baskanım”

“AKP iktidarı, Türkiye'deki 4 milyona yakın Suriyeli'nin ülkemizde kalıcı hale gelmeleri için “Uyum Strateji Belgesi ve Ulusal Eylem Planı”nı yürürlüğe koydu. Bu plan aynı zamanda AB ve ABD tezleriyle de uyumludur.”

“Destek gelse de gelmese de misafirlerimize (Suriyeli) ev sahipliğine devam edeceğiz. Baktık bu iş olmuyor, kapıları açmak zorunda kalırız.”

Analiz edilecek olan tweetler arasından olumlu tweetler çıkarıldığında Twitter paylaşımların yaklaşık %63,66'lık kısmının olumsuz içerikli paylaşımlar olduğu bulgular arasındadır (Tablo 2). Kullanıcıların olumsuz hashtaglerin altına olumlu içerikler paylaşarak düşüncelerini ifade ettikleri söylenebilir.

Araştırmanın asıl temelini oluşturan ayrımcı söylem analizi, olumsuz tweetler üzerine gerçekleştirilmiştir. Chen ve Flowerdew (2019) tarafından geliştirilmiş olan “Ayrımcı Söylem Analizi Stratejileri Sınıflandırması” ile olumsuz tweetler kodlanmış ve 4 ana söylem stratejileri; (1) Ötekileri olumsuzlaştırma (2) Korkutma taktikleri (3) Kurbanı suçlama (4) Gayrimeşruluk kapsamında değerlendirilmiştir. Sınıflandırma tablosu aşağıdaki gibidir (Tablo 3).

Tablo 3. Olumsuz Tweetlerin Ayrımcı Söylem Analizi Stratejileri Sınıflandırması

Söylem Stratejileri	N = 1666	%
1 – Ötekileri Olumsuzlaştırma	409	0.245
2 – Korkutma Taktikleri	781	0.468
3 – Kurbanı Suçlama, Kendini meşrulaştırma	136	0.081
4 – Gayri Meşrulaştırma	340	0.204
Toplam	1666	1

“Korkutma Taktikleri” %46,88'lik pay ile olumsuz tweetler içinde en yüksek orana sahiptir. “Ötekileri Olumsuzlaştırma” adlı diğer temel sınıfı, tüm olumsuz etiketli paylaşımlar içinde %24,55, Gayri Meşrulaştırma ise %20,41, “Kurbanı Suçlama” %8,16 paya sahiptir. Suriyeli mültecilerle ilgili ayrımcı söylemlerin ağırlıklı olarak kamuoyunu korkutmak üzerine olduğu söylenebilir (Tablo 3).

Tablo 4. Korkutma Taktikleri Tweetlerin Alt Kategorileri Dağılımı

Korkutma Taktikleri	N = 781	%
2 – 1. Toplum içindeki küçük grupların çıkarlarına yönelik tehditleri öngörme	264	0.338
2 – 2. Kamu düzenine yönelik tehditleri abartarak, dış grubu anormalleştirmek ve kriminalize etmek	272	0.348
2 – 3. Grubun çıkarları adına istatistiksel verileri manipüle etmek ve istatistiksel veriler çarpıtmak	75	0.096
2 – 4. Kaynağı bazen belirterek ama çoğu zamanda belirtmeden yarı teoriler kullanarak söylem geliştirme	170	0.217

Ana ayrımcı söylemsel stratejilerin sınıflandırmasına en büyük grubu paylaşımların %46,88 ile “Korkutma Taktikleri” almaktadır (Tablo 4). Bu sınıflandırma 4 alt sınıflandırmadan oluşmaktadır: (2.1) “Toplum içindeki küçük grupların çıkarlarına yönelik tehditleri öngörme” (grup içi üyeler arasında istatistikleri abartarak gruba yönelik endişeleri arttırmak, (2.2) “Kamu düzenine yönelik tehditleri abartarak, dış grubu anormalleştirmek ve kriminalize etmek”, (2.3) “Grubun çıkarları adına istatistiksel verileri manipüle etmek ve istatistiksel veriler çarpıtmak” ve son olarak (2.4) “Kaynağı bazen belirterek ama çoğu zamanda belirtmeden yarı teoriler kullanarak söylem geliştirme”dir (Tablo 4).

Korkutma Taktikleri içinde en büyük alt kategori %34,82 ile (2.2) “Kamu düzenine yönelik tehditleri abartarak, dış grubu anormalleştirmek ve kriminalize etmek” olmuştur (Tablo 4). Bu alt kategori kamu düzenine yönelik tehdidi abartarak dış grubu suçlulaştırıp anormalleştirmek olarak tanımlanmıştır. Bu alt kategoriye ait paylaşımlara örnek tweet aşağıdaki gibidir:

“En büyük güvenlik sorunu Suriyeli mültecilerdir yarın çok geç olacak..!”

Korkutma Taktikleri (%33,15) içinde ikinci büyük alt kategori %33,80 ile (2.1) “Toplum içindeki küçük grupların çıkarlarına yönelik tehditleri öngörme”dir (Tablo 4). Bu alt kategori istatistik oranlarını abartarak endişeleri artırıcı ortalık karıştırmacı mesajlar şeklinde açıklanmıştır. Bu tarz paylaşımlara örnek aşağıda sunulmuştur:

“Şanlıurfa’da sadece kayıtlı sığınmacılar sayıldığında, nüfusun yüzde 21’ini Suriyeliler oluşturuyor”

Korkutma Taktikleri (%33,15) içinde en büyük üçüncü kategoriyi oluşturan (2.4) “Kaynağı bazen belirterek ama çoğu zamanda belirtmeden yarı teoriler kullanarak söylem geliştirme” %21,76 pay almıştır. Bu alt kategori, kaynağı belirtmeksizin/belirterek yarı doğru teorilerle söylem geliştirme (uydurma teoriler) olarak tanımlanmıştır. Buna örnek paylaşım aşağıdadır:

“Suriyeli mültecilere bu kadar maddi destek (mesela hastane ücretsiz) vererek Suriye’ye dönmek isterler mi?”

Korkutma Taktikleri (33.15%) içinde son alt kategoriyi oluşturan (2.3) “Grubun çıkarları adına istatistiksel verileri manipüle etmek ve istatistiksel veriler çarpıtmak” ise %9,60 pay almıştır. Bu kategori, öteki grupların grup içi çıkarları lehine istatistik verilerin manipülasyonu şeklinde tanımlanmıştır. Bu sınıflandırmaya örnek paylaşım aşağıdadır:

“Yani tekrar etmek istemiyorum ama 4 milyon Suriyeli kardeşimize 40 milyar dolar harcadık baktık”

Tablo 5. Ötekileri Olumsuzlaştırma Tweetlerin Alt – Kategori Dağılımı

Ötekileri Olumsuzlaştırma	N =409	%
1 – 1. Ötekiler hakkındaki olumsuz tutumlar oluşturma	149	0.364
1 – 2. Ötekileri yaftalama ve etiketleme	108	0.264
1 – 3. Ötekilerin özelliklerini hoş olmayacak şekilde abartma ve onlara karşı komplo teorileri oluşturma	58	0.141
1 – 4. Ötekileri insandışılaştırma (insanlıktan çıkarma)	94	0.229

Ötekiler hakkındaki olumsuz tutumlar oluşturma, ötekileri yaftalama ve etiketleme, ötekilerin özelliklerini hoş olmayacak şekilde abartma ve onlara karşı komplo teorileri oluşturma ve ötekileri

insandışılaştırma (insanlıktan çıkarma) ile ilgili paylaşımlar “Ötekileri Olumsuzlaştırma” ana ayrımcı söylemsel stratejileri sınıflandırmasını oluşturmaktadır (Chen ve Flowerdew, 2019).

1.1. Olumsuz tutumlar: Suriyelilerin olumsuz özelliklerini ön plana çıkarmak şeklinde açıklanabilir. Bu ana sınıflandırmaya ait alt kategoriler incelendiğinde Suriyelilerin olumsuz özelliklerini ön plana çıkaran “Olumsuz tutumlar oluşturma” alt kategorisi %36,43 ile ilk sırada yer almaktadır. Bu tür tweet örneği aşağıdadır. Türkiye’de Suriyelilerin yazın plajlarda nargile içen kişiler olarak ön plana çıkartmalarından ötürü, bu özellikleriyle ilgili tweetler atılmıştır. Örneğin:

“Suriyeli gibi yaşıyorum, bi nargilem eksik”

1.2. Yaftalama-Etiketleme: Suriyelileri özel bir takım etiketler, kalıplar, isimler ve sıfatlarla olumsuz nitelleyici isimler takma şeklinde açıklanabilir. Tablo 5’teki sınıflandırmada ikinci en büyük sınıfı oluşturan “Yaftalama ve etiketleme” %26,40 pay almıştır.

“Suriyeli at hırsızlarına sen yardım et bi zahmet”

1.3. Ötekilere karşı Komplo teorileri oluşturma: Ötekilerin özelliklerini hoş olmayacak şekillerde abartmak şeklinde açıklanmaktadır (Gruber, 1997). “Ötekilerin özelliklerini hoş olmayacak şekilde abartma ve onlara karşı komplo teorileri oluşturma” kategorisi %14,18 ile yer almaktadır.

“Şu an Pendik Kadıköy trenindeyim.. Tüm çevrem pis pis sakallı bağıra bağıra konuşan Suriyeli dolu.”

1.4. İnsanlıktan uzaklaştırma: Ötekileri hayvan, insanlık dışı varlık veya kötü bir ırk olarak sınıflandırmak şeklinde tanımlanmaktadır (Bar-Tal vd., 1989). Tablo 5’deki sınıflandırma sonrasında üçüncü en büyük kategoriyi oluşturan “Ötekileri insandışılaştırma (insanlıktan çıkarma)” %22,98 pay almıştır.

“Biz saf ırktan çocuklarımızla bu ırkı bozuk hastaları bir arada görmek istemiyoruz.”

Tablo 6. Kurbanı Suçlama Tweetlerin Alt – Kategori Dağılımı

Kurbanı Suçlama	N = 136	%
3 – 1. Kendini meşrulaştırma	51	0.375
3 – 2. Çarpıtma	65	0.477
3 – 3. Taviz	20	0.147

Kurbanı suçlama ana söylem stratejisi, bu çalışmada %8,16 ile son sırada yer almıştır (Tablo 6). Bu sınıf 3 alt kategoriden oluşmaktadır: “Kendini meşrulaştırma” (kötü şöhretli başka bir grubun özelliklerini öteki grup ile ilgili önyargılı tutumları haklı çıkarmak) %37,50 ile, “Çarpıtma” (ötekiler hakkında olumsuz ve yalan haber üretmek) %47,79 ile ve son olarak “Taviz” (önce olumlu bir içerikle başlayan sonra olumsuz içerikler anlatılması) kategoriler içinde %14,71 oranını almıştır (Tablo 6).

(3.1) Kendini meşrulaştırma, başka bir bölge veya ülkede “kötü şöhretli” bir başka topluluğun (örn; ISID PYD) olumsuz niteliklerini vurgulayarak veya bir karşılaştırmaya başvurarak mülteciler hakkındaki önyargılı tutumları haklı çıkarmak olarak tanımlanmıştır. Kendini meşrulaştırma %37,50 ile “Kurbanı suçlama” anasınının alt kategorisinde ikinci en yüksek oranı almıştır.

“Ülkede 5-6 milyon Suriyeli var. Ülkeden gitmezlerse artık yeni teröristler yetişecek.”

(3.2) Çarpıtma kategorisi ise %47,7 ile en yüksek oranı almıştır. Çarpıtma kategorisi, ötekiler hakkında olumsuz ve yalan içerikler üretmek şeklinde açıklanmıştır. Bu alt kategoriye örnek tweet aşağıdaki gibidir:

“Sigorta yok vergi yok her türlü yardım var ulaşımdan yiyeceği ekmeğe kadar adamlar tatile gidiyor”

(3.3) Taviz %14,71 oranını elde etmiştir. Bu kategori de önce olumlu bir içerikle başlayan daha sonra olumsuzlukları anlatmayla formüle edilmiş içerikler şeklinde tanımlanmıştır.

“Suriyeli sevgili yapacam onlar hiç gitmiyor”.

Tablo 7. Gayri Meşrulaştırma Tweetlerin Alt – Strateji Dağılımı

Gayri Meşrulaştırma	N = 340	%
4 – 1. Gruba karşı çıkan sesleri devasa hale getirmek	278	0.8176
4 – 2. Ötekiler ile ilgili her türlü durumu ve aktiviteyi yasadışı hale getirmeye çalışma	62	0.182

“Gayri Meşrulaştırma” söylemi anasınıfı %20,41 ile üçüncü sırada yer almaktadır (Tablo 7). Bu sınıf 2 alt kategoriden oluşmaktadır: (4.1) “Gruba karşı çıkan sesleri devasa hale getirmek” (%81,76%) ve (4.2) “Ötekiler ile ilgili her türlü durumu ve aktiviteyi yasadışı hale getirmeye çalışma” (%18,24) (Tablo 7).

(4.1) “Gruba karşı çıkan sesleri devasa hale getirmek”, dış gruba ilgili konuları sorun haline getirmek olarak tanımlanmıştır.

“arabamın camını temizleyen suriyeli kız para vermedim diye suratıma geçirdi”

(4.2) “Ötekiler ile ilgili her türlü durumu ve aktiviteyi yasadışı hale getirmeye çalışma” ise dış grubu itibarsızlaştıran ve güçsüzleştiren her tür içerik olarak tanımlanmıştır. Örnek aşağıdaki gibidir:

“Adana’da Suriyeliler için sahte diploma düzenleyerek ehliyet sınavına girmelerini sağlayan 1’i tercüman Suriyeli 2 kişi, tutuklanarak cezaevine konuldu.”

Sonuç

Twitter’da “suriyeli”, “mülteci”, “mülteci”, “#suriyelimülteci”, “#suriyelileriistemiyoruz” ve “#suriyelilerdefolsun” hashtaglerinin altına yapılan toplam 4.217 tweet incelenmiş, retweet edilenler çıkarıldığında 2617 tweete eleştirel söylem analizi gerçekleştirilmiştir. Twitter kullanıcılarının Türkçe içerikleri üzerinden gerçekleştirilen bu araştırmada, mültecilere geliştirilen söylemlerin daha çok hangi kategorilerin altında geliştiği keşfedilmiştir. Tüm tweetler içinde %33,8 oranına sahip olumlu tweetlerin daha çok Suriyeli bebekler, çocuk ve kadınlar, din kardeşliği, gibi başlıklar üzerinden olduğu kadar din ve ortak kültür sahiplenme; yardım ve koruma içgüdüğü ile hükümetin dış politikasını destekleyen içeriklerden oluşan temel başlıklar altında toplandığı görülebilir. Twitter üzerinden yapılan paylaşımların %63,6’lık bir oranda olumsuz içerikli paylaşımlar olduğu görülmüştür. Buradan çıkan sonuç toplumun Twitter özelinde Suriyeli mülteciler konusunda kullanıcıların iki farklı temel görüşe ayrılmış olduğudur. Toplumun bir tarafı Suriyelileri mülteci olarak ötekileştirip haklarında nefret söylemi geliştirmekte, diğer taraf ise Suriyeli mültecileri din kardeşliği ve mazlum bir halk olarak görüp sahiplenmektedir.

Olumsuz tweetler üzerine uygulanan ayrımcı söylem analizinde ise “Korkutma Taktikleri” %46,8 olumsuz tweetler içinde en yüksek orana sahip olan kategori çıkmıştır. “Ötekileri Olumsuzlaştırma” adlı diğer temel sınıfı, tüm olumsuz etiketli paylaşımlar içinde %24,55, Gayri Meşrulaştırma ise %20,41, “Kurbanı Suçlama” %8,16 yere sahiptir. Suriyeli mültecilerle ilgili ayrımcı söylemlerin ağırlıklı olarak kamuoyunu korkutmak üzerine olduğu söylenebilir.

Çalışmada çevrimiçi ortamlarda, Twitter özelinde kamusal söylemin daha keskin bir tonu olduğu ve olumsuz çerçeveler altında toplandığı bulunmuştur. (AS1) kapsamında, Twitter özelinde Suriyeli mültecilere yönelik nefret söylemi içeren paylaşımların olduğu söylemek mümkündür. Bu durum Twitter’ın çok sayıda çevrimiçi kullanıcıya Suriyeli mülteciler hakkında ötekileştirici ve ayrımcı söylemler geliştirmelerine izin veren bir ortam olduğunu da göstermiştir.

Bu çalışma, araştırmacılara Twitter’ın nefret tartışmalarına ve politik şiddete son derece açık bir platform olduğunu göstermekle kalmamış, gündem yaratmak amacı ile Suriyelilerle ilgili etiketlerin altına, ekonomi, işsizlik ve dış politika gibi ülke sorunlarını içeren konularla ilgili tweetler atılıp gündemler oluşturulduğuna ulaşmıştır.

Çalışmayla Twitter’da Suriyeliler hakkında oluşturulan hashtaglerin altlarına yapılmış içerikler incelendiğinde söylemlerin ötekileştirici ve kışkırtıcı bir arka planı olduğu görülmektedir. Hatta Twitter kullanıcılarının söylemlerinin sertleşip hakaret boyutuna vardığı anlaşılmıştır. İncelenen etiketlerin altına toplanan yorumlarda, bu etiketlerin aynı zamanda mülteci gruplara dair olumsuz özellikleri, tehditleri ve ülkeye zarar verici endişeleri de bir araya getiren, negatif kelime öbeklerini de (örneğin; vatan hainleri, hırsız, korkak, katil teröristler vb.) yan yana getirdiği görülmüştür. Suriyeli mülteciler hakkında olumsuz tutumlar oluşturma, onları yaftalama ve etiketleme, onların fiziksel veya toplumsal özelliklerini hoş olmayacak şekilde abartma, onlara karşı ülke çıkarlarına yönelik komplo teorileri oluşturma ve hatta Suriyeli mültecileri insandışılaştırma (insanlıktan çıkarma) ile ilgili paylaşımlar da çokça izlenmiştir. (AS2) Paylaşımlar Türkiye özelinde incelendiğinde ortaya çıkan sınıflandırma ile Flowerdew ve arkadaşlarının yapmış oldukları ayrımcı söylemsel stratejileri temelindeki sınıflandırma arasında farklılık gözlenmemiştir.

Literatürde de bahsedildiği üzere Twitter, son derece verimli bir araştırma alanı olabilmektedir. Ancak bu platform ayrıca, bir taraftan araştırmacılara geniş veri toplama olanakları sağlarken, diğer taraftan da benzer düşüncelere sahip kişilerin ağlar aracılığı ile yaratmış oldukları yankı odaları (echo chambers) yani aynı (benzeş) seslilik durumu, araştırmacının elde ettiği bulguların (örneğin; tutum, fikir ve söylemlerin) de birbirlerine benzemesine sebep olmaktadır. Bu durum araştırmacılara Twitter’daki hâkim olduğu düşünülen düşünce ve söylemin genel nüfusu temsil etmeyebileceğini de gösterebilir. Bu nedenle Twitter’da yapılacak olan araştırmalarda genellemelerden uzak durmaya dikkat edilmelidir. İşte bu yüzden sadece Twitter sonuçlarına odaklanmış bulgulara dayanarak Türk toplumunun geneliyle ilgili böyle bir durum değerlendirmesi yapmaktan da kaçınmak gerekir. Gelecek çalışmalar için bu araştırma konusunun bir alan araştırması ile desteklenerek Türk halkının sosyal medyada içerik üretim sürecinde Suriyeli mültecilere yönelik bakış açılarının incelenmesi önerilmektedir.

Kaynakça

- Akşak, E. Ö. (2020). Discursive Construction of Syrian Refugees in Shaping International Public Opinion: Turkey's Public Diplomacy Efforts. *Discourse & Communication*, Vol. 14(3), 294–313.
- Aslan, A. (2017). Online Hate Discourse: A Study on Hatred Speech Directed Against Syrian Refugees on Youtube. *Journal of Media Critiques*, 221-256.
- Barros, M. (2014). Tools of Legitimacy: The Case of the Petrobras Corporation Blog. *Organizational Studies* 35(8): 1211–1230.
- Bar-Tal, D., Kruglanski, A. ve Klar, Y. (1989). Delegitimization: The Extreme Case of Stereotyping and Prejudice. (Der.) Bar-Tal D, Graumann C, Kruglanski A, vd. *Stereotyping and Prejudice: Changing Conceptions*. (s. 169–182) içinde. New York: Springer,
- Bernstein, B. (1990). The Social Construction of Pedagogic Discourse: Vol. IV. *Class, Codes and Control*. London, UK: Routledge.
- Bennett, S. (2015). *Constructions of Migrant Integration in British Public Discourse*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). University of Adam Mickiewicz in Poznan, Poznan, Poland.
- Baxter L. A. ve Babbie E. (2003). *The Basics of Communication Research*. Wadsworth, USA.
- Blumer, H. (1958). *Race Prejudice as a Sense of Group Position*. The Pacific Sociological Review, Vol. 1, No. 1 (Spring, 1958): 3-7 Published by: University of California Press.
- Bhatia, A. ve Jenks, C. J. (2018). Fabricating the American Dream in US Media Portrayals of Syrian Refugees: A Discourse Analytical Study. *Discourse & Communication*, 12 (3), 221-239.
- Björn, R., Rist, M. ve Carbonell, G. (2016). Measuring the Reliability of Hate Speech Annotations. *The Case of the European Refugee Crisis*. NLP4CMC III: 3.rd Workshop on Natural Language Processing for Computer-Mediated Communication, September 2016.
- Chen, M. ve Flowerdew, J. (2019). Discriminatory Discursive Strategies in Online Comments on Youtube Videos on the Hong Kong Umbrella Movement by Mainland and Hong Kong Chinese. *Discourse & Society*, 30(6), 549–572.
- Contrada, Richard J., Ashmore Richard D., Gary, Melvin L., Coups, Elliot, Egeth Jill D., Sewell, A. (2001). Measures of Ethnicity-Related Stress: Psychometric Properties Ethnic Group Differences, And Associations with Well-Being. *Journal of Applied Social Psychology*, 31, 775-1820.
- Fairclough, N. (2001). Critical Discourse Analysis as a Method in Social Scientific Research. *Methods of Critical Discourse Analysis*. 5(11), 121-138.
- Flowerdew J., Li, David C.S. ve Tran S. (2002). Discriminatory News Discourse. Some Hong Kong Data, *Discourse & Society*. 13(3), 319–345.
- Gee, J. P. (1999). Critical Issues: Reading and the New Literacy Studies: Reframing the National Academy of Sciences Report on Reading. *Journal of Literacy Research*, 31(3), 355-374.
- Georgiou, M. ve Zaborowski, R. (2017). *Media Coverage of the Refugee Crisis: A Cross-European Perspective*. Council of Europe.
- Gorodzeisky, A. ve Semyonov, M. (2019). Unwelcome Immigrants: Sources of Opposition to Different Immigrant Groups Among Europeans. *Frontiers in Sociology*, 4(24).
- Gruber, H. (1997). The Rhetoric of Trivialization: The Coverage of Right Wing Extremism and Neonazism in Austria's Most Read Tabloid. *Belgian Journal of Linguistics*, 11, 139–156.

- Halliday, M. A. K ve, Hasan, R. (1989). *Language, Context, and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. USA: Oxford University Press.
- Henry, F. ve Tator, C. (2002). *Discourses of Domination: Racial Bias in the Canadian English-Language Press*. University of Toronto Press.
- Hatipoğlu, E., Gökçe, O. Z., Dinçer, B. ve Saygın, Y. (2016). Sosyal Medya ve Türk Dış Politikası: Kobani Tweetleri Üzerinden Türk Dış Politikası Algısı. *Uluslararası İlişkiler*, 13(5), 175-197.
- Hymes, D. (1972). Models of the Interaction of Language and Social Life. In Gumperz, J. J. & Hymes, D. (Der.), *Directions in Sociolinguistics: The Ethnography of Communication* (s. 35-71) içinde. New York: Holts Rinehart & Winston:
- Haynes, A., Devereux, E. ve Breen, M. (2004). *A Cosy Consensus on Deviant Discourse: How the Refugee and Asylum Seeker Meta-narrative Has Endorsed an Interpretive Crisis in Relation to the Transnational Politics of the World's Displaced Persons*. Limerick, Ireland: University of Limerick. Department of Sociology Working Paper Series.
- Kalav, A., Certel F. ve Aliye B. (2017). *Amerikan Sosyal Medyasında Göçmen Karşıtlığı Ve Dijital Nefret Söylemi: Twitter Özelinde Bir İnceleme*. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi 22 (15), 2209-2222.
- Kirschenbaum, A. (2004). Generic Sources of Disaster Communities: A Social Network Approach. *International Journal of Sociology and Social Policy*, 24(10/11), 94-129.
- Kreis, R. (2017). # refugeesnotwelcome: Anti-refugee discourse on Twitter. *Discourse & Communication*, 11(5), 498-514.
- Krippendorff, K. (2011). Agreement and Information in the Reliability of Coding. *Communication Methods and Measures*, 5(2), 93-112.
- Krzyzanowski, M. (2010). The Discursive Construction of European Identities. *A Multi-Level Approach to Discourse and Identity in the Transforming European Union*. Frankfurt am Main, Germany: Peter Lang.
- Kuş, O. (2016). Dijital Nefret Söylemini Anlamak: Suriyeli Mülteci Krizi Örnek Olayı Bağlamında BBC World Service Facebook Sayfasına Gelen Yorumların Metin Madenciliği Tekniği ile Analizi. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*. 2016(I), 97-121.
- Luke, A. (1995). Text and Discourse in Education: An Introduction to Critical Discourse Analysis. *Review of Research in Education*, 21(1), 3-48.
- Mihajlova, E., Bacovska, J. Ve Shekerdjiev, T. (2013). Freedom of Expression and Hate Speech. *OSCE, Mission to Skopje*, Skopje: Polyesterday.
- Parekh, Bhikhu. (2006). Hate Speech: Is There a Case for Banning. *Public Policy Research*, December 2005–February 2006, 12(4), 213-223.
- Rettberg, J. W. ve Radhika G. (2016). Terrorists or Cowards: Negative Portrayals of Male Syrian Refugees in Social Media. *Feminist Media Studies*. 16(1), 178-181.
- Phinney, Jean S. (1996). When We Talk About American Ethnic Groups, What Do We Mean?. *American Psychologist*, 51, 918-928.
- Quillian, L. (1995). Prejudice as a Response to Perceived Group Threat: Population Composition and Anti-immigrant and Racial Prejudice in Europe. *Am. Sociol. Rev.*, 60, 586–611.
- Randolph, K. C. (2017). *Executive Order 13769 and America's Longstanding Practice of Institutionalized Racial Discrimination towards Refugees and Asylum Seekers*. *Stetson L. Rev.*, 47, 1.
- Reisigl, M. ve Wodak, R. (2001). *Discourse and Discrimination*. London, UK: Routledge.

- Richardson, J. E. ve Wodak, R. (2009). Recontextualising Fascist Ideologies of the Past: Right-Wing Discourses on Employment and Nativism in Austria and the UK. *Critical Discourse Studies*, 6 (4), 251–267.
- Sayımer, İ., Derman, M. (2017). Syrian Refugees as Victims of Fear and Danger Discourse in Social Media: A Youtube Analysis. *Global Media Journal TR Edition*, 8(15), 384-403.
- Searle, J. R. (1985). *Expression and Meaning: Studies in the Theory of Speech Acts*. Cambridge University Press.
- Semyonov, M., Rajzman, R., ve Gorodzeisky, A. (2006). The Rise of Anti-Foreigner Sentiment in European Societies: 1988-2000. *Am. Sociol. Rev.*, 71, 426–449.
- Soral, W., Bilewicz, M. ve Winiewski, M. (2018). Exposure to Hate Speech Increases Prejudice Through Desensitization. *Aggressive Behavior*, 44(2), 136–146.
- Sulaiman-Hill, C.M. R., Sandra, C., Thompson, R. A. ve Toshi, L. H. (2011). Changing Images of Refugees: A Comparative Analysis of Australian and New Zealand Print Media 1998–2008. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 9(4), 345-366.
- Syam, A. (2019). *Patchwork of Archaic of Archaic Regulations and Policies in India: A Breeding Ground for Discriminatory Practice Against Refugees*. Erişim Tarihi: 25 Eylül 2020, <https://nyujilp.org/wp-content/uploads/2019/09/NYI411.pdf>, 1377-1389.
- Warner, W. ve Hirschberg, J. (2012). Detecting hate speech on the world wide web. *The second workshop on language in social media*. bildiri kitabı içinde, 19-26.
- Weiss, G. ve Wodak, R. (2003). Introduction: Theory, Interdisciplinarity and Critical Discourse Analysis. *Critical Discourse Analysis*. London: Palgrave Macmillan, 1-32.
- Wittgenstein, L. (1953). *Philosophical Investigations*, Trans. GEM Anscombe, 261, 49.
- Wodak, R. (2015). *Discrimination via Discourse*. In Bonvillain. Routledge Handbook of Linguistic Anthropology. London: Routledge, 366–383.
- Wodak, R. ve Fairclough, N. (2010). Recontextualizing European Higher Education Policies: The cases of Austria and Romania. *Critical Discourse Studies*, 7(1), 19–40.
- Van Leeuwen, T. & Wodak, R. (1999). Legitimizing Immigration Control: A Discourse-historical Analysis. *Discourse Studies*, 1(1), 83–118.
- Van Dijk, T. A. (2003). Critical Discourse Analysis. In D. Schiffrin, D. Tannen, & H. E. Hamilton (Der), *The Handbook of Discourse Analysis*, (s. 352-371) içinde Maiden, MA: Blackwell,
- Van Dijk, T. A. (2011). Discourse and Ideology. T. A. Van Dijk (Der.) *Discourse Studies: A Multidisciplinary Introduction* içinde (s.35-71). London: SAGE.
- Yıldırım A. ve Şimşek H. (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (2.Baskı). Seçkin Yayınları.
- Voynova, S., Gabova, S., Lozanova, D. ve Lomeva, S. (2017). *Legal Framework, Social Responses and Good. Practices to Counter Online Hate Speech Against Migrants And Refugees, Comparative Report, Coalition of Positive Messengers to Counter Online Hate Speech*, (Bulgaria, Croatia, Czech Republic, Greece, Italy, Romania, UK) Project reference number: JUST/2015/PRAC/AG/BEST/8931, Sofia.

İnternet Kaynakları

- FRA. (2016). Current Migration Situation in the EU: Hate Crime. Yayın Tarihi: November 2016, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-november-monthly-focus-hate-crime_en.pdf, adresinden 25.05.2019 tarihinde erişilmiştir.

Kural, S. (2013). Gezi Parkı Olayları Twitter Kullanıcı Sayısını Patlattı (Mı?). Erişim Tarihi:11.08.2020, <https://sosyalmedya.co/gezi-olaylari-twitter-kullanici-sayisi/> adresinden 11.08.2020 tarihinde erişilmiştir.

Media Watch On Hate Speech Report. (2019). Hırant Dink Foundation, May-August 2019, <https://hrantdink.org/attachments/article/2156/EN-may%C4%B1s-agustos-20199.pdf> adresinden 15.09.2020 tarihinde erişilmiştir.

Mitchell, A ve Hitlin, P. (2013). Twitter Reaction to Events often at Odds with Overall Public Opinion. <http://www.pewresearch.org/2013/03/04/Twitter-reaction-to-events-often-at-odds-with-overall-public-opinion/> adresinden 10.12.2019 tarihinde erişilmiştir.

Refugees Reporting. (2017). A Project of the World Association for Christian Communication- Europe Region and the Churches' Commission for Migrants in Europe. Changing The Narrative: Media Representation Of Refugees And Migrants In Europe, CCME and WACC Europe November 2017. https://www.refugeesreporting.eu/wp-content/uploads/2017/10/Changing_the_Narrative_Media_Representation_of_Refugees_and_Migrants_in_Europe.pdf adresinden 25.05.2019 tarihinde erişilmiştir.

Telhami, S. (2016). American Attitudes on Refugees from the Middle East. The Brookings Institution, <https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/07/American-attitudes-on-refugees-from-the-Middle-East-MASTER.pdf> adresinden 25.09.2020 tarihinde erişilmiştir.

Twitter (2019). Search Tweets. <https://developer.twitter.com/en/docs/tweets/search/api-reference/get-search-tweets> adresinden 05.01.2019 tarihinde erişilmiştir.

Extended Abstract

Purpose of Research

The purpose of this study is to evaluate the content and discourse generated for Syrian refugees on social media platforms. Critical discourse analysis was conducted on the hate content about Syrian refugees on Twitter. In this paper, we intended to evaluate the hatred dimension of contents produced on Twitter regarding the Syrian refugees in Turkey on the centerline of public events. The purpose of this study is to classify the posts with respect to Syrians in Turkey as per their hatred content on the basis of discriminatory discourse strategies.

Research Questions

(RQ1) Are there any posts on Twitter that contain hate speech against Syrian refugees?

(RQ2) When the posts are examined in Turkey, comparing with the classification of Chen et al, is there a difference between the classification on the basis of their discriminatory discursive strategies?

Literature Review

Ethnic groups, minorities, and immigrants are regularly exposed to online hate speech as content generation and distribution by individuals increases in the digital age. In recent years, the rise in economic troubles and political unrest in various geographies has brought the issue of refugees to the foreground more than in prior years. The indigestion. Individuals, groups, and civilizations believe they are superior to the "others" in terms of nationality, ethnicity, religion, or culture, and as a result, they humiliate and despised the "others" who they regard to be non-members of their society. People may be led to hate-themed dialogues and even hate crimes as a result of negative judgments and stereotype mindscapes about the "others." As a result, the emergence of hate speech

in the discourse is a crucial factor separating a specific group (others) from the rest of society (us). Since the foreigners and immigrants belong to many ethnic groups and are minority in the society they enter, they are subjected to hate speech from the general public of the unfamiliar country in which they live. At the countries they travel to, refugee populations frequently face issues such as “alienation” and “hate speech.” Syrian refugees are also being called ‘refugees’ because of the forced migration based on the civil war in their country, and they are being tagged as ‘foreigners’ in other societies, and they remain beyond the concept of ‘us’. While Turkey has become a major logistic region for Syrian refugees, the subject of refugees has become a topic of conversation among Turkish citizens on social media.

Studies in Turkey also draw attention to the high frequency of hate speeches in online environments. The content and the language in social media cause and grow hate speech against refugees. Undoubtedly, the importance of the media in the formation of individuals’ perceptions and attitudes cannot be denied. The content produced in social media, the language used causes hate speech. As a popular platform, Twitter can become the center point where hate speech is being generated and spread, that Twitter is creating a suitable ground for the spread of hate speeches.

Methodology

In this paper, we intended to evaluate the hatred dimension of contents produced on Twitter regarding the Syrian refugees in Turkey on the centerline of public events. The purpose of this study is to classify the posts with respect to Syrians in Turkey as per their hatred content on the basis of discriminatory discourse strategies. We claim our work used more advanced qualitative data process in terms of faster and better data collection by using R Studio. Twitter posts containing hate speech about Syrian refugees were classified on the basis of discriminatory discursive strategies. We claim our work used a more advanced qualitative data process in terms of faster and better data collection by using R Studio. 4217 tweets in total were collected by the codes written in R language, and by the use of the R Studio program. 4217 tweets posted under the hashtags #suriyeli (Syrian), #mülteci (refugee), #suriyelimülteci (Syrian refugee), #suriyelileristemiyoruz (we don’t want the Syrians) and #suriyelilerdefolsun (Syrians piss off) were analyzed and aimed to discover under which categories hate discourses were generated. Twitter is an effective field of research for social scientists regarding analysis with respect to content and discourse. Twitter posts containing hate speech about Syrian refugees were classified on the basis of discriminatory discursive strategies.

Results and Conclusion

It was observed that the positive tweets regarding Syrian refugees are being formed of contents supporting religious and government policies, and such tweets are not deeming them just as disadvantaged public. Among the negative contents, the excessiveness of criticisms regarding government and state policies is remarkable. This study found that negative discourses have a marginalizing and provocative background. Also it points out that Twitter users’ contents have become insulting. Study underlies that the hate speech towards the refugees are collected within the framework of public criticisms.

(Endnotes)

1 Bu çalışma 26-28 Ekim 2020 tarihlerinde gerçekleşen “Dijital Çağda İletişim Sempozyumu 2”de sözlü olarak sunulmuş ve tam metin olarak herhangi bir yerde yayınlanmamıştır.